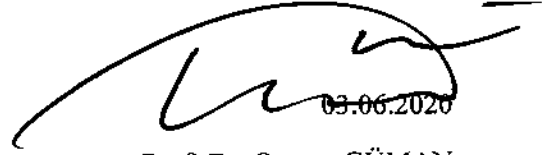

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA

Fakültemiz Yönetim Kurulu'nun 21.02.2020 sayılı ve 763 no'lu 2 sayılı kararı doğrultusunda Kalite ve Akreditasyon Kurulu toplanmış ve akreditasyon için gerekli hazırlıklar üzerinde çalışmaktadır. Daha önce paydaşlarımızla yapılan memnuniyet anketleri ile görüş bildirim formlarının analiz sonuçları ve başvuru sürecimizin devam ettiği İlahiyat Akreditasyon Ajansı'nın (İAA) talep ettiği gereklilikler doğrultusunda fakültemizin mevcut program amaç ve çıktılarında birtakım değişiklikler yapılması ihtiyacı meydana gelmiştir. Fakülte Yönetim Kurulu'nun talimatı doğrultusunda kurulumuz paydaş memnuniyetleri ve İAA çıktılarına dikkate alınarak 1) Program amaçları, 2) Program çıktıları ve 3) Programa özgü ölçütler olmak üzere üç taslak oluşturmuştur. Tavsiye ve önerileri alınmak üzere bu taslaklar iç ve dış paydaşlarımızla paylaşılmıştır. Paydaşlardan gelen tavsiye ve öneriler doğrultusunda taslaklar üzerinde gerekli düzeltmeler ve değişiklikler yapılmak suretiyle program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütler fakülte kuruluna sunulmak üzere hazır hale gelmiştir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Osman GÜMAN

Kalite ve Akreditasyon Kurulu Başkanı

EKLER:

EK I: Mevcut program amacı ve program çıktıları

EK II: Paydaşlara gönderilen program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütlerin taslakları

EK III: Paydaşların program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütlere dair önerileri (3 Sayfa)

EK IV: Paydaşların önerileri doğrultusunda revize edilerek son hal verilen program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütler

EK 1: Mevcut Program amacı ve program çıktıları

EK 1.1: Program Amacı	
	İslami bilimleri temel kaynaklarından okuyup anlayabilen, alanıyla ilgili yeni bilgi, ihtiyaç ve eğilimleri takip edebilen, araştırmacı, katılımcı, paylaşımcı, uzlaşmacı, kültürlü, etik ve estetik değerlere sahip, toplumla bütünleşmiş, evrensel değerleri özümsemiş, mesleğinin gerektirdiği kişilik özelliklerine sahip yetkin bireyler yetiştirmektedir.
EK 1.2: Program Çıktıları	
1	Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun okuyabilir ve metnin amacına uygun yorum yapabilir.
2	Alanıyla ilgili klasik ve modern metinleri anlayabilecek ve kendisini sözü ve yazılı olarak ifade edebilecek düzeyde Arapça bilgisine sahiptir.
3	Hiz. Peygamber'in söz, fiil ve takrirleri, fiziksel ve ahlaki özellikleri, hadisin ve hadis ilminin tarihi seyni, usulü, problemleri, yorumlanması ve kültürel değeri hakkında bilgi sahibidir.
4	Klasik kaynaklarda ve modern araştırmalarda İslam fıkhnın temel konularını bilir; mukayeseli hukuk yöntemleri çerçevesinde İslam hukuku ile diğer hukuk sistemleri arasında karşılaştırmalar yapabilir ve İslam hukukunu hukuk tarihi açısından değerlendirebilir.
5	İslam inanç esaslarını akıl ve nakil çerçevesinde bilir ve kelam problemlerinin bilimsel metotlarla çözümüne dair fikir yürütebilir.
6	İslam dünyasında dini ve siyasi gayelerle vücut bulmuş klasik ve çağdaş akımlar hakkında temel bilgi sahibidir.
7	Tasavvufun tarihi, kavramları, kurumları, şahsiyetleri ve felsefesi hakkında bilgi sahibidir.
8	Dini eğitim tarihi ile dini ve modern eğitim metotları hakkında bilgi sahibidir. Bu metotları din eğitiminde kullanabilir. Muhakeme gücü ve doğru düşünme yeteneği gelişir, kişisel güveni artar.
9	Din ve dini konular hakkında felsefi, sosyolojik ve psikolojik olarak düşünebilir. Müslüman düşünürler tarafından ortaya konulan düşünce konuları ve tarihi hakkında bilgi sahibidir.
10	İnsanlığın düşünce seyrinin tarihi hakkında, yaşanan ve mensubu kalmamış dinler konusunda ana hatlarıyla bilgi sahibidir. Dinler arası mukayese yapabilir.
11	İslam Tarihi'nin çeşitli dönemlerini bilir; İslam medeniyet ve bilimne siyasî, kültürel ve sosyal tarih açısından disiplinler arası, metodolojik, sentezci ve eleştirel bir bakış açısıyla bakabilir.
12	Türk İslam Edebiyatı'nın formlarını tanıy ve bu formlara ait örnekleri okuyup anlayabilir. Genel müzik nazariyatı bilgileri yanında Türk Din Musikisi formları hakkında bilgi sahibi olup uygulama yapabilir. Mimarî ve tezeyni sanatlarının tarihini, özelliklerini bilir. Estetik düşünce anlayışına sahiptir.
13	Dini Bilimler alanında disiplinler arası araştırma ve inceleme yapar. Bilimsel çalışmalarında bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
14	Beşeri Bilimler alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımı ile birlikte bilginin ve bilgi teknolojilerinin ileri düzeyde kullanır.

EK II: Paydaşlara gönderilen program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütlerin tasarımları

EK II.1: Program Amaçları

1	İlahiyat disiplinlerinin tarih, usul, literatür ve temel kavramlarını bilen ve kullanan;
2	Arapçayı etkin bir şekilde kullanabilen;
3	Klasik ve güncel dini meseleleri yerel veya küresel boyutta saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözüme becerisine sahip;
4	Yaşam boyu öğrenme anlayışına sahip, bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilen;
5	Analitik düşünme, eleştirel bakış, disiplinler arası çalışma, olaylar arasında ilişki kurma, çok yönlü düşünme ve değerlendirme, yorumlama ve sonuç çıkarma becerilerine sahip;
6	Tarhi ve kültürel mirasa sahip çıkan, evrensel değerleri özümsemiş, ahlaki ilkelere bağlı, çevresine duyarlı ve örnek, bilgi ve becerilerini paylaşan, etkili iletişim kurabilen ve kalite kültürüne sahip bireyler yetiştirilmesi.

EK II.1: Paydaşlara gönderilen program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütlerin tasarımları

EK II.2: Program Çıktıları

1	İlahiyat alanında temel kavramları kavrayı, kavramlar arası ilişkileri hakimler. (Bilgi: Kuramsal-Olgusal)
2	İlahiyat alanında kazanılan yeterliliklere dayalı olarak güncel bilgileri içeren ders materyallerine, uygulamalı araç ve gereçlere, saha çalışmalarında uygulanan araştırma yöntem ve tekniklerine ve diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir. (Bilgi: Kuramsal-Olgusal)
3	İlahiyat alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır. (Beceri: Bilişsel-Uygulamalı)
4	İlahiyat alanı ve uygulamaların evrensel ve toplumsal boyuttaki (güvenlik, sağlık, kıtaset, çevre, vb.) etkileri ve hukuksal sonuçları hakkında farkındalık sahibidir.
5	Klasik ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözüme becerisine sahiptir; bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçer ve uygular.
6	İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilgili kararlar disiplinler arası araştırma -inceleme, yorum ve analiz yapar. (Beceri: Bilişsel)
7	Toplumsal alanda karşılaşılan karmaşık dini meseleleri çözmek için bireysel inisiyatif olarak bağımsız çalışır veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır. (Yetkinlik: Bilişsel)
8	Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katkı. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)
9	Sorumluluğu altındaki öğrenme gereksinimlerini belirler, öğrenme süreçlerini yönetir ve kişisel, mesleki alandaki gelişmelerine yönelik etkinlikleri planlar. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme-Öğrenme)
10	Dini hayatın gereken doğrultusunda davranır, tutum ve davranışlarıyla topluma örnek olur. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)
11	İlahiyat alanında edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir. (Yetkinlik: Öğrenme)
12	Yaşam boyu öğrenmeye ve sorgulamaya ilişkin olumlu tutum geliştirir. (Yetkinlik: Öğrenme)
13	İlahiyat alanı ile ilgili bilgi ve becerilerini toplumsal sorumluluk bilinciyle kullanır, yazılı ve sözlü olarak paylaşır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)
14	İlahiyat alanı ile ilgili sorunlara yönelik çözüm önerilerini nitel ve nicel verilerle destekler, kuramsal ve uygulamalı olarak ortaya koyar ve bu verileri ilgili alandaki kişi ve kurumlara paylaşır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)
15	Bir yabancı dili kullanarak İlahiyat alanında kuramsal ve uygulamalı bilgileri izler ve ilgili alandaki uzman ve uzman olmayan kişi ve kuruluşlarla bu bilgileri paylaşır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)
16	İlahiyat alanı için uygun araçları seçer, kullanır, geliştirir ve alanın gerektirdiği bilgi ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)
17	Meslek hayatına dahil olduğunda kuramsal aliyapı ve kavramsal zenginliğin kendisine kazandırdığı farklılığı bireysel kariyerine yansıtır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)
18	İlahiyat ile ilgili bilgi ve birikimlerin oluşturulması (toplama, yorumlama ve sonuçların duyurulması) sürecinde toplumsal, kültürel, bilimsel ve ahlaki değerlere uygun hareket eder. (Yetkinlik: Alana Özgü)
19	Sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihi ve kültürel mirasa sahip çıkar. (Yetkinlik: Alana Özgü)
20	Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahip olup alanındaki çeşitli sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

EK II: Paydaşlara gönderilen program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütlerin taslakları

EK II.3: Programa Özgü Ölçütler

Ö1	Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma
Ö2	Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma
Ö3	İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme
Ö4	Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma
Ö5	Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma
Ö6	Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma
Ö7	Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma
Ö8	Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma
Ö9	Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma
Ö10	Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma
Ö11	Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma
Ö12	Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma
Ö13	Akil, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma
Ö14	İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma

EK III: Paydaşların program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütlere dair öneri ve tekliflerin özeti (3 Sayfa)

1. Program Amaçları ile İlgili Tavsiye ve Öneriler

- 1.1. Program amaçlarından 2.sinin “İleri düzeyde Arapça dil becerisine sahip olan” şeklinde düzeltilmesi dilsel açısından daha doğru olacaktır. (Arş. Gör. Dr. Yunus Emre Temiz-İç Paydaş)
- 1.2. Program amaçlarından 6.sında yer alan “kalite kültürüne sahip” ifadesinin doğrudan ilahiyat programının amaçları arasında yer verilmesine gerek yoktur. Bu çerçevede bununla ilişkili olan 8. Program çıktısının da çıkarılması iyi olacaktır. (SAÜ İlahiyat Fakültesi Mezunları ve Mensupları Derneği (İLDER) ve Adapazarı Din Görevlileri Derneği-Dış Paydaş)
- 1.3. Program amaçlarından 6.sında yer alan “bilgi ve becerilerini paylaşan” ile “etkili bir iletişim kurabilen” ifadelerinin tek bir sıfat olarak düzenlenmesi daha isabetli olacaktır. Zira bilgi ve becerilerin paylaşımı ancak etkili bir iletişim sayesinde meydana gelebilir. Bu durumda şöyle yazılabilir: “etkili bir iletişim kurarak bilgi ve becerilerini paylaşan” (Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman Hendek-İç Paydaş)
- 1.4. Program amaçlarından 3. ile 5. amaçlarda yer alan zihinsel süreçlerle ilgili becerilerde tekrara düşülmüştür. Bu çerçevede her iki amacın tek bir amaç olacak şekilde değiştirilmesi mümkündür. Ayrıca “disiplinler arası çalışma” ifadesi zihinsel süreçlerle ilgili bir beceri değildir. Bu yüzden bu becerinin 4. Amaçtaki yaşam boyu öğrenme ile birlikte yazılması daha uygun olacaktır.
Bu çerçevede 3. Ve 5. Amaçları şu şekilde birleştirmek mümkündür:
“klasik ve güncel dini meselelerin yerel veya küresel boyutta saptanması, tanımlaması, yorumlaması, formüle edilip ve çözümlenmesinde analitik düşünme, eleştirel bakış, olaylar arasında ilişki kurma, çok yönlü düşünme ve değerlendirme becerilerine sahip” (Dr. Öğr. Üyesi Metin Aydın-İç Paydaş/ Adapazarı Din Görevlileri Derneği ve SAÜ İlahiyat Fakültesi Mezunları ve Mensupları Derneği (İLDER)-Dış Paydaş)
- 1.5. Programın 4. Amacı olarak zikredilen “yaşam boyu öğrenme anlayışına sahip” ifadesi ile “bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilen” ifadelerinin farklı amaçlar olacak şekilde düzenlenmesi uygun olacaktır. Bu iki amaç farklı kategorilerde bulunmaktadır. (Arş. Gör. Dr. Yunus Emre Temiz-İç Paydaş)
- 1.6. Programın 4. Amacında “bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilen” ifadesi yer almaktadır. Diğer taraftan 6. Amaçta geçen “kalite kültürüne sahip” ifadesi ilahiyat programına ilişkili olmadığından çıkarılacak olursa “bilgi ve becerilerini paylaşan, etkili iletişim kurabilen” ifadeleri dışındaki kalan hususlar öğrencide bulunması gereken ahlaki özellikler, tutum ve davranışlardan oluşmaktadır. O yüzden buradaki “bilgi ve becerilerini paylaşan, etkili iletişim kurabilen” yetkinliklerin 4. Amaçta yer alan “bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilen” yetkinliklerle birleştirilmesini teklif ediyorum. Özetle bu iki amacın “bilişim teknolojilerinden faydalanan ve iletişim vasıtalarıyla bilgi ve becerilerini paylaşabilen” şeklinde yazılmasını teklif ediyorum. (Prof. Dr. Süleyman Akkuş-İç Paydaş)
- 1.7. Program amaçları arasında “bireysel veya ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme etkinliğine sahip olunması”na ilişkin bir ifadenin uygun olacaktır. Program çıktılarında bu yönde çıktılar var ancak bunun amaçlarda da bulunması önemlidir. (İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve İl Müftülüğü-Dış Paydaşlar)

1.8. Program amaçlarına “proje tabanlı çalışma stratejisini benimsemiş, estetik ve sanatsal yeterliliğe ve duyarlılığa sahip bireyler yetiştirilmesi”ne dair ifadeler eklenmesi önerilmektedir. (İl Milli Eğitim Müdürlüğü-Dış Paydaş)

2. Program Çıktıları ile İlgili Tavsiye ve Öneriler

- 2.1. Program çıktılarında yer alan 10. ve 19. çıktılarının her ikisi de program kapsamında eğitim-öğretim gören İlahiyat öğrencisinin edinmesi gereken ahlakî özellikler, tutum ve davranışlar yer almaktadır. Bu yüzden buradaki iki çıktı, birleştirilerek tek bir çıktı haline getirilebilir. Bu çerçevede 10. ve 19. çıktılarının "Edindiği ilahiyat bilgisinin gerekleri doğrultusunda tutum ve davranışlarıyla topluma örnek olacak davranışlar sergiler. Sosyal ve kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihi ve kültürel mirasa sahip çıkar." şeklinde birleştirilmesi daha uygun olacaktır. (SAÜ İlahiyat Fakültesi Mezunları ve Mensupları Derneği (İLDER)-Dış Paydaş)
- 2.2. “İlahiyat ile ilgili bilgi ve birikimlerin oluşturulması (toplama, yorumlama ve sonuçların duyurulması) sürecinde toplumsal, kültürel, bilimsel ve ahlaki değerlere uygun hareket eder.” şeklindeki 18. çıktı, “İlahiyat alanındaki bilgilerin toplanması, analiz edilmesi, yorumlanması, sonuçların duyurulması ve kullanılması aşamalarında toplumsal, kültürel, bilimsel ve ahlakî değerleri gözetir.” şeklinde yazılırsa daha düzgün bir ifade olmuş olur. (Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman Hendek-İç Paydaş)
- 2.3. Programa 8. ve 17. çıktılarının konulmasına gerek yoktur. (SAÜ İlahiyat Fakültesi Mezunları ve Mensupları Derneği (İLDER)- Dış Paydaş/ Arş. Gör. Dr. Yunus Emre Temiz-İç Paydaş)
- 2.4. Program çıktılarında yer alan 2. ve 3. çıktılarının tek bir maddede toplanmasının daha uygun olacağını düşünüyorum. Zira 2. Madde öğrencinin alanla ilgili araç ve yöntemlere dair kuramsal ve uygulamalı bilgilerinden bahsedilirken 3. Maddede ise bu kuramsal ve uygulamalı bilgilerin nerelerde kullanılacağı açıklanmaktadır. Bu iki madde “İlahiyat alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitaplarına, uygulama araç-gereçlerine ve bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerine dair sahip olduğu kuramsal ve uygulamalı bilgileri eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır.” şeklinde birleştirilebilir. (Prof. Dr. Süleyman Akkuş-İç Paydaş)
- 2.5. Program çıktılarındaki 13. Ve 14. Maddeler ilahiyat alanındaki bilgilerin ilgililerle paylaşılması hususlarına dairdir. Bu iki maddenin tek bir madde altında toplanması daha isabetli olacaktır. Dolayısıyla “İlahiyat alanındaki bilgi ve beceriler ile alandaki sorunlara yönelik bilimsel yöntemlerle ortaya konulmuş çözüm önerilerini ilgili kişi ve kurumlarla çeşitli iletişim araçları vasıtasıyla paylaşır.” şeklinde tek bir çıktı olarak ifade etmek mümkündür. (Arş. Gör. Dr. Abdulmuttalip Baycar -İç Paydaş)
- 2.6. Program çıktılarınının 5. Maddesinde öğrencinin bilimsel bilgisi hangi zihinsel süreçlerden geçerek elde ettiği ve bu zihinsel süreçte hangi aşamaların bulunması gerektiği ifade edilmektedir. Bu anlamda yorumlama, analiz, formüle etme gibi zihinsel süreç ve yöntemlerin ayrılmaz bir parçası olan “eleştirel bir yaklaşımla değerlendirme”nin de burada yer alması gerekmektedir. Bu çıktıya “eleştirel bir yaklaşımla değerlendirme” şeklinde bir ifadenin eklenmesi halinde 11. maddeye ayrıca gerek kalmayacaktır. (Dr. Öğr. Üyesi Metin Aydın-İç Paydaş)
- 2.7. Program çıktılarında 12. Ve 14. Çıktıların İAA çıktılarının da dikkate alarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Taslakta bu çıktılar şu şekilde yer almaktadır:
- “12. Yaşam boyu öğrenmeye ve sorgulamaya ilişkin olumlu tutum geliştirir.”
- “14. Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahip olup alanındaki çeşitli sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır.”

Bu çıktılardan 14.sü, İAA'nın "Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir. Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır." Şeklindeki 9. çıktısıyla benzerlik oluşturmaktadır. Ancak taslak metindeki 14. Çıktıda yer alan "alanındaki çeşitli sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır" şeklindeki ifade, değişen hayata açık olmaktan ziyade taslaktaki 12. Çıktıda yer alan yaşam boyu öğrenmeye ilişkin hususlardır. Bu yüzden 14. Çıktıda yer alan "alanındaki çeşitli sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır" şeklindeki ifadenin 12. Çıktıya eklenmesi ve 14. Çıktının da İAA'nın 9. Çıktısına uygun bir şekilde düzenlenmesi uygun olacaktır. (Arş. Gör. Dr. Yunus Emre Temiz-İç Paydaş)

3. Programa Özgü Ölçütlerle İlgili Tavsiye ve Öneriler

3.1. Programa özgü ölçütlerin 7.'sinin aşağıdaki gibi değiştirilmesi uygundur:

"Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlerin **felsefi, teolojik, sosyolojik, psikolojik vb. temelleri hakkında farkındalık sahibi olarak onlara karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma**" (Doç. Dr. Hülya Terzioğlu-İç Paydaş)

3.2. Programa özgü ölçütlerin 6.'sinin aşağıdaki gibi değiştirilmesi uygun olacaktır:

"Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları **din psikolojisi ve sosyolojisi disiplinlerinin verilerini** dikkate alarak doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma" (Arş. Gör. Dr. Yunus Emre Temiz-İç Paydaş)

3.3. Ölçüt 13'te zaten öğrencinin hangi ilkeler ışığında çalışacağına dair ayrıntılı bilgi bulunduğu için ayrıca ölçüt 9'a gerek yoktur. Zira ölçüt 9'da öğrencinin kişi ve kurumlar yerine ilkeleri esas alması gerektiği vurgulanmaktadır. (Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Numan Ünver-İç Paydaş)

3.4. Programa özgü ölçütler arasında İslâm dışı dinlere dair herhangi bir ölçütün bulunmadığı görülmektedir. Bir ilahiyatçının kesinlikle bu dinlerle ilgili yeterli düzeyde bilgiye sahip olması gerektiğini düşünüyorum. O yüzden şöyle ölçütün eklenebilir:

"İslamiyet dışındaki dinlerin temel öğretileri ve ritüellerine dair bilimsel bilgiye sahip olma" (Dr. Öğr. Üyesi Emrah Kaya ve Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ali Bağır-İç Paydaşlar)

3.5. "İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma" şeklindeki 14. ölçütün "İslam tarihi ile kültür, edebiyat, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma" şeklinde değiştirilmesi uygun olacaktır. (Doç. Dr. Saim Yılmaz-Doç. Dr. Kenan Mermer-İç Paydaşlar)

3.6. Ölçütlere Hz. Peygamber'in hayatına (siyer) dair bilgiye sahip olması yönünde bir kayıt eklenmelidir. (Doç. Dr. Saim Yılmaz-İç Paydaş)

3.7. Programa özgü ölçütlerde musiki ile ilgili bir ifade göremedim. 14. Ölçütte yer alan kültür, medeniyet, sanat gibi alanların arasına musiki de eklenebilir. (Arş. Gör. Tahir Çağman-İç Paydaş)

3.8. İslam mezhepleri ile ilgili bir ifade 6. Ölçüte eklenebilir. (Dr. Öğr. Üyesi M. Mücahid Dündar-İç Paydaş)

3.9. Programa özgü 3. Ölçütün aşağıdaki gibi değiştirilmesi önerilmiştir:

"İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve bu esasların dayandığı temeller ile kelâm, fıkıh ve tasavvuf gibi ilimlerde nasıl incelendikleri bilme"

Böylece ilahiyat müfredatında mutlaka bulunması gerekli olan kelâm, fıkıh ve tasavvuf derslerinin programa özgü ölçütlerle doğrudan ilişkisinin kurulması mümkün olur. (Dr. Öğr. Üyesi Büşra Çakmaktaş)

EK IV: Paydaşların öneri ve teklifleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütler

EK IV.1: Yeni Program Amaçları

1	İlahiyat disiplinlerinin tarih, usul, literatür ve temel kavramlarını bilen ve kullanan;
2	İleri düzeyde Arapça dil becerisine sahip olan;
3	klasik ve güncel dini meselelerin yerel veya küresel boyutta saptanması, tanımlanması, yorumlanması, formüle edilip çözümlenmesinde analitik düşünme, eleştirel bakış, olaylar arasında ilişki kurma, çok yönlü düşünme ve değerlendirme becerilerine sahip;
4	disiplinler arası çalışma ve yaşam boyu öğrenme anlayışıyla hareket eden;
5	bilgi teknolojilerinden faydalanma, bireysel veya ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme, çeşitli iletişim vasıtalarıyla bilgi ve becerilerini paylaşma yetkinliklerine sahip ;
6	tarihi ve kültürel mirasa sahip çıkan, estetik ve sanatsal duyarlılığa sahip, evrensel değerleri özümsemiş, ahlaki ilkelere bağlı, çevresine duyarlı ve örnek bireyler yetiştirilmesi.

EK IV: Paydaşların Öneri ve Teklifleri Doğrultusunda Gerekli Düzeltmeler Yapılmış Program Amacı, Program Çıktıları ve Programa Özgü Ölçütler

EK IV.2: Yeni Program Çıktıları

1	İlahiyat alanında temel kavramları kavrar, kavramlar arası ilişkilere hâkimdir.
2	İlahiyat alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitaplarına, uygulama araç-gereçlerine ve bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerine dair sahip olduğu kuramsal ve uygulamalı bilgileri eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır.
3	Dini anlayış ve uygulamaları evrensel ve toplumsal boyuttaki (güvenlik, sağlık, ıktisat, çevre, vb.) ediklen ve hukuksal sonuçları hakkında farkındalık sahibidir.
4	Klasik ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, eleştirel bir yaklaşımla değerlendirme, yorumlama, formüle etme ve çözüme becerisine sahiptir; bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçer ve uygular.
5	İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilişki kurarak disiplinler arası araştırma -inceleme, yorum ve analiz yapar.
6	Toplumsal alanda karşılaşılan karmaşık dini meseleleri çözmek için bireysel inisiyatif olarak bağımsız çalışır veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
7	Sorumluluğunu altındakilerin öğrenme gereksinimlerini belirler, öğrenme süreçlerini yönetir ve kişisel, mesleki alandaki gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlar.
8	Edindiği ilahiyat bilgisinin gerekleri doğrultusunda tutum ve davranışlarıyla topluma örnek olacak davranışlar sergiler. Sosyal ve kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihi ve kültürel mirasa sahip çıkar.
9	Alanındaki çeşitli sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır, yaşamı boyu öğrenmeye ve sorgulamaya ilişkin olumlu tutum geliştirir.
10	İlahiyat alanındaki bilgi ve becerileri ile alandaki sorunlara yönelik bilimsel yöntemlerle ortaya konulmuş çözüm önerilerini ilgili kişi ve kurumlarla çeşitli iletişim araçları vasıtasıyla paylaşıır.
11	Bir yabancı dili kullanarak ilahiyat alanında kuramsal ve uygulamalı bilgileri izler ve ilgili alandaki uzman ve uzman olmayan kişi ve kuruluşlarla bu bilgileri paylaşıır. (Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde).
12	İlahiyat alanı için uygun araçları seçer, kullanır, geliştirir ve alanın gerektirdiği bilgi ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanır.
13	İlahiyat alanındaki bilgilerin toplanması, analiz edilmesi, yorumlanması, sonuçların duyurulması ve kullanılması aşamalarında toplumsal, kültürel, bilimsel ve ahlaki değerleri gözeteir.
14	Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir; toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardir.

EK IV: Paydaşların öneri ve teklifleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış program amacı, program çıktıları ve programa özgü ölçütler

EK IV.3: Programa Özgü Ölçütler

Ö1	Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma
Ö2	Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma
Ö3	İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve bu esasların dayandığı temeller ile kelâm, fıkıh ve tasavvuf gibi ilimlerde nasıl incelendikleri bilme
Ö4	Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma
Ö5	Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma
Ö6	Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları İslam mezhepleri ve tarihi, din psikolojisi ve sosyolojisi disiplinlerinin bilimsel verilerini dikkate alarak doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma
Ö7	Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlerin felsefi, teolojik sosyolojik, psikolojik vb. temelleri hakkında farkındalık sahibi olarak onlara karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma
Ö8	Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma
Ö9	İslamiyet dışındaki dinlerin temel öğretileri ve ritüellerine dair bilimsel bilgiye sahip olma
Ö10	Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma
Ö11	Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma
Ö12	Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma
Ö13	Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkelere ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma
Ö14	Hz. Peygamber'in hayatı ile İslam tarihi, kültür, medeniyet, sanat, edebiyat ve musikisi hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma